

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

Затверджено
на засіданні кафедри теорії літератури та
порівняльного літературознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1_ від 29 серпня 2023 року)

Завідувач кафедри _____
Проф. Гнатюк М. І.

Силабус з навчальної дисципліни
«Рецептивна поетика»,
що викладається в межах ОП «Літературна творчість»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 035 Філологія

Львів 2023

**Силабус курсу «Рецептивна поетика»
2023/2024 навчального року**

Назва курсу	Рецептивна поетика
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 Українська мова та література (Літературна творчість)
Викладачі курсу	Доц. Будний Василь Володимирович
Контактна інформація викладачів	budnyj_vasyl@ukr.net
Консультації з курсу відбуваються	в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю)
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/retseptyvna-poetyka
Інформація про курс	Адресований студентам магістратури філологічного факультету нормативний навчальний курс «Рецептивна поетика» містить виклад літературознавчих методологій та аналітичних методик дослідження функціональних якостей мистецького твору з огляду на його естетичні ефекти.
Коротка анотація курсу	Рецептивна поетика є своєрідною літературознавчою лабораторією, в якій проходять випробовування засади рецептивної естетики та інших споріднених теорій, заснованих на ідеї інтенційного способу існування літературного твору, його поступового виникнення у процесі читання. Тому крім викладу теоретичних і методологічних концепцій, навчальний курс передбачає розгалужену систему вправ, експериментів та аналітичних спостережень, які дають змогу наочно переконатися в аналітичних та інтерпретаційних можливостях літературознавчих термінів і понять – інтелектуальних інструментів, за допомогою яких можна проникнути в структуру літературного тексту і з'ясувати секрети його естетичного впливу на читача.
Мета та цілі курсу	Мета курсу – ознайомити студентів з теоретичними засадами і практичними методиками аналізу літературного тексту з огляду на його читацьке сприймання. Завдання курсу: - зорієнтувати слухачів на розуміння поетикальних термінів і понять як інструментів, які допомагають збагнути «секрети» естетичного впливу поетичного тексту і моделюють процес читацького сприймання; - розвивати у студентів здатність до проникливого прочитання, прищеплювати навички критичної авторефлексії, вдосконалювати вміння перевіряти читацькі враження літературознавчим аналізом тексту; - сформувати у студентів уявлення про багатозначність та історичну мінливість поетичної семантики і плюралізм критичних прочитань; - виховувати хист переконливої діалогічної взаємодії власного розуміння літературного твору з іншими його критичними інтерпретаціями;

	<p>- навчити студентів фахово формулювати аргументований критичний відгук на літературний твір в усній і письмовій формі;</p> <p>- допомогти слухачам курсу відчутти себе творчою, критично мислячою особистістю, що вільно володіє мистецьким і критичним словом.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Будний В. Рецептивна поетика. Львів, 2020. 188 с. URL: http://philology.lnu.edu.ua/course/retseptyvna-poetyka-ukrajiniisty (дата звернення 20.05.2020). 2. Ізер В. Процес читання: феноменологічне наближення. <i>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.</i> / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. – С. 263-277. 3. Інгарден Р. Про пізнавання літературного твору. <i>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.</i> / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. – С. 139-161. 4. Ключек Григорій. Трактат Івана Франка "Із секретів поетичної творчості" як предтеча української рецептивної поетики. <i>Слово і час.</i> 2007. № 4. С. 39-45. 5. Літературознавча рецепція і компаративістичний дискурс / Редактори : Р.Т.Гром'як, І.В.Папуша. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. 378 с. 6. Потебня О. О. Естетика і поетика слова: Зб. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с. 7. Потебня О. Думка й мова. <i>Слово. Знак. Дискурс : Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.</i> / За ред. Марії Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. С. 34-52. 8. Фізер І. Психолінгвістична теорія літератури Олександра Потебні. Метакритичне дослідження. Київ : Обереги, 1996. 192 с. 9. Франко І. Із секретів поетичної творчості. <i>Франко І. Зібрання творів : У 50 тт.</i> Т. 31. Київ : Наук. думка, 1981. С. 45-119. 10. Червінська О.В. Рецептивна поетика. Історико-методологічні та теоретичні засади : Навч. посібник. Чернівці : Рута, 2001. 56 с. 11. Яусс Г. Р. Естетичний досвід і літературна герменевтика/ <i>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.</i> / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 279–307. 12. Яусс Г-Р. Рецептивна естетика й літературна комунікація. <i>Слово і Час.</i> 2007. № 6. С. 37-46. 13. Уліцька Д. Феноменологічна філософія літератури. Література. Теорія. Методологія / Упор. і наук. ред. Данути Уліцької; пер. з польсь. Сергія Яковенка. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. С.114-135. 14. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХст. / За ред. М.Зубрицької. Львів: Літопис, 1996. 633 с. 15. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк. Львів : Літопис, 2004. 384 с. 16. Jauss H.R. Historia literatury jako prowokacja / przeł. Małgorzata Łukasiewicz ; posł. Kazimierz Bartoszyński, Warszawa, Wydawnictwo IBL, 1999. 234 s. 17. De Bruyn, Ben. Wolfgang Iser: A Companion. – Berlin : Walter de Gruyter, 2012. – 273 p. 18. Iser, Wolfgang. Prospecting : From Reader Response to Literary Anthropology. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1993. 319 p. 19. Iser, Wolfgang. The Act of Reading. A Theory of Aesthetic Response. London and Henley ; Routledge & Kegan Paul, 1980. 239 p. 20. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 21. Боднар Віра, Гром'як Роман. Проблеми рецептивної естетики і поетики у літературознавчій спадщині І.Франка. <i>Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин: Матеріали міжнар. наук. конференції.</i> Львів: Світ, 1998. 22. Боднар В.Т. Проблеми рецептивної естетики і поетики у творчій спадщині І.Я.Франка. Тернопіль : ТДПУ, 2000. 168 с. 23. Волковинський О. Поетика епітета : монографія. Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2011. 350 с. 24. Гром'як Р.Т. Про визначення поетики в світлі естетичної концепції І.Я.Франка. <i>Поетика.</i> Київ : Наук. думка, 1992. С. 16-21. 25. Дзюба І. Білецький і Потебня (Ідеї О. Потебні в працях О. Білецького). <i>Дзюба І. З криниці літ.: У 3 т.</i> Т. 2. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.

	<p>С. 494-503.</p> <p>26. Дзюба І. Читач як естетична проблема у працях Олександра Білецького. <i>Дзюба І. З криниці літ: У 3 т. Т. 2.</i> Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С.524-538.</p> <p>27. Домбровський В. Українська стилістика й ритміка. Українська поезика / Фотопередрук Олекси Горбача. Мюнхен : Український Вільний Університет, 1993. С. 1-177.</p> <p>28. Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.</p> <p>29. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм. Частина 2: Фігури і тропи. Київ, 1995.</p> <p>30. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм. Частина І. Лексика. Ніжин, 1994;</p> <p>31. Клочек Г. Душа моя сонця намріяла...: Поетика «Сонячних кларнетів» П.Тичини». Київ, 1986. 365 с.</p> <p>32. Ласло-Куцюк М. Засади поезики / Маргарита Ласло-Куцюк. Бухарест : Критеріон, 1983. 396 с.</p> <p>33. Папуша І. Емотивна (рецептивна) поезика Івана Франка в контексті санскритських літературознавчих теорій. <i>Наукові записки Тернопільського педуніверситету. Серія : Літературознавство.</i> Тернопіль, 1998. Вип. 1. С. 151-160.</p> <p>34. Червінська О.В., Зварич І.М., Сажина А.В. Психологічні аспекти актуальної рецепції тексту : Теоретико-методологічний погляд на сучасну практику словесної культури: Науковий посібник. Чернівці : Книги - XXI, 2009. 284 с.</p> <p>35. De Bruyn, Ben. Wolfgang Iser: A Companion. Berlin : Walter de Gruyter, 2012. 273 p.</p> <p>36. Iser, Wolfgang. Apelacyjna struktura tekstów. <i>Teorie literatury XX wieku / Pod red. A.Burzyńskiej i M.P.Markowskiego : Antologia.</i> Kraków : Znak, 2006. S. 73-93.</p> <p>37. Iser, Wolfgang. Prospecting : From Reader Response to Literary Anthropology. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1993. 319 p.</p> <p>38. Iser, Wolfgang. The Act of Reading. A Theory of Aesthetic Response. London and Henley ; Routledge & Kegan Paul, 1980. 239 p.</p> <p>39. Jauss H.R. Estetyka recepcji i komunikacja literacka. <i>Antologia zagranicznej komparatystyki literackiej pod redakcją H.Janaszek-Ivaničkovej.</i> Warszawa, 1997. S. 164-175.</p> <p>40. Jauss H.R. Historia literatury jako prowokacja. / przeł. Małgorzata Łukasiewicz ; postł. Kazimierz Bartoszyński, Warszawa, Wydawnictwo IBL, 1999. 234 s.</p> <p>41. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. by Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p.</p> <p>42. Ulicka D. Ingardenowska filozofia literatury. Warszawa : PWN, 1992. 275 s.</p>
Тривалість курсу	Один семестр (перший)
Обсяг курсу	Загальний обсяг 90 годин, у т. ч. 16 годин лекційних, 16 годин практичних занять і 58 години самостійної роботи. 3 кредити ЄКТС.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - моделі літературної комунікації; - основні різновиди і стилі літературної рецепції; - систему поетикальних категорій, їх структуру і функції; - основні еволюційні етапи рецептивної поезики (О. Потебня, Р.Інгарден, В. Ізер, Г.Р. Яусс, С. Фіш, Е. Д. Гірш); - природу багатозначності та історичної мінливості змістового наповнення мистецького тексту, ситуативної обмеженості нашого інтерпретаційного горизонту; - методики аналізу, оцінки та інтерпретації літературного твору. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати поетикальні поняття та категорії для аналізу, оцінки та інтерпретації літературного твору; - моделювати процес літературного сприймання, оцінки та інтерпретації поетичного тексту; - володіти методикою пильного читання, фахового аналізу, інтерпретації та оцінки; - з'ясувати та пояснити поетикальні механізми естетичного впливу

літературного твору на читача;

- обґрунтовано демонструвати естетичні якості словесного образу, застосовуючи компетенцію критичного мислення та проєктуючи читацькі враження на площину різних літературознавчих підходів, в історичному, ідеологічному й естетичному планах;

- змістовно висловлюватися з приводу літературних явищ, тактовно вислуховувати думку іншого й аргументовано дискутувати з приводу мистецьких цінностей під час публічної дискусії та в медіях.

Під час вивчення цієї дисципліни студент засвоїти такі *загальні компетентності*:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних філологічних напрямках і школах.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність систематизувати, аналізувати та структурувати мовний і літературний матеріал з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів; інтерпретувати й порівнювати художні твори та їх переклади в європейському та світовому контексті.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні, літературознавчі, методичні знання в практиці викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти.

ФК 11. Здатність до створення, редагування, реферування і систематизації текстів різних стилів і жанрів.

ФК 12. Усвідомлення особливостей розвитку літератури та специфіки художніх творів як індивідуалізованого втілення колективного культурного досвіду.

Результатом вивчення курсу є такі *програмні результати навчання*:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці та літературознавстві.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та обґрунтовувати її як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного мовного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН 18. Забезпечувати викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти.

ПРН 20. Аналізувати явища української літератури в європейському та світовому контексті.

ПРН 21. Інтерпретувати художні твори як індивідуалізоване втілення

	<p>колективного культурного досвіду.</p> <p>ПРН 22. Працювати у сфері перекладацької діяльності як однієї зі складових літературної творчості та компаративістики.</p> <p>ПРН 23. Досліджувати літературу в контексті суспільних змін, зокрема аналізувати та оцінювати ринок літературної продукції в умовах війни.</p>
Ключові слова	Літературознавчі дисципліни, специфіка мистецтва, структура літературного твору, фоніка, ритміка, строфіка, поетична лексика і синтаксис, наратологія, літературний образ, композиція і семантика літературного твору, родо-жанрова класифікація, стиль, літературний процес.
Формат курсу	Очний
Теми	<p>Тема 1. Взаємини між рецептивною естетикою та рецептивною поетикою (2 год.).</p> <p>Тема 2. Лінгво-комунікативна концепція Романа Якобсона (2 год.).</p> <p>Тема 3. ПР 1. Магія мистецького тексту в поезії Олександра Потебні, Івана Франка, Айвора А. Річардса (практичне заняття 2 год.)</p> <p>Тема 4. Феноменологічна концепція багаточаровості літературного твору Романа Інгардена (2 год.).</p> <p>Тема 5. ПР 2. Прагматична модель структури літературного твору. Фоніка, ритміка, строфіка (практичне заняття, 2 год.).</p> <p>Тема 6. Концепція Вольфганга Ізера (2 год.).</p> <p>Тема 7. ПР 3. Рівень поетичної лексики (практичне заняття, 2 год.)</p> <p>Тема 8. Концепція Ганса Роберта Яусса (2 год.).</p> <p>Тема 9. ПР 4. Поетичний синтаксис: структурні різновиди і функціональні можливості (практичне заняття, 2 год.)</p> <p>Тема 11. Текст – читач: критика читацького відгуку (2 год.)</p> <p>Тема 10. ПР 5. Образна система у світлі рецептивної поезики (практичне заняття, 2 год.).</p> <p>Тема 12. ПР. 6. Рецептивна наратологія (практичне заняття, 2 год.)</p> <p>Тема 13. Когнітивна поезика та емпіричні студії (2 год.)</p> <p>Тема 14. ПР. 7. Жанри, стилі, дискурси і взаємодія мистецтв у рецептивному ракурсі (практичне заняття, 2 год.)</p> <p>Тема 15. Мистецькі цінності в історії літературної рецепції (2 год.).</p> <p>Тема 16. ПР 8. Естетичні ефекти мистецького тексту як функціональна взаємодія поетикальних компонентів різних структурних рівнів літературного твору та естетичного досвіду читача (практичне заняття, 2 год.).</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Теорія літератури. Методологія літературознавчого дослідження. Естетика. Історія української літератури. Історія зарубіжної літератури.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<u>Методи навчання</u> : пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, дослідницький метод. <u>Методи викладу навчального матеріалу</u> – лекція, практичне заняття; консультація; дослідні роботи. <u>Наочні методи навчання</u> – ілюстрування (художні тексти), демонстрування з використанням технічних засобів (слайди). <u>Техніки</u> : навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту
Необхідне обладнання	Аудиторія, проектор, ноутбук, екран, доступ до інтернету, Office 365, Skype
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p>
Питання до екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає відмінність між рецептивною естетикою та рецептивною поезикою? 2. Внесок українських дослідників у розвиток рецептивної поезики.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Роман Гром'як та Григорій Клочек – піонери рецептивної поезики. 4. Що таке літературний образ у трактуванні рецептивної поезики? 5. Поняття «зміст» і «форма», «структура» і «функція» у класичній і рецептивній поезиках. 6. Трихотомічна концепція літературного твору О.Потебні. 7. Поняття «зміст» («ідея») у тлумаченні О. Потебні. 8. Поняття «апперцепції» за О. Потебнею. 9. Стосунки між темою та образом у поетичному висловленні. 10. Лінгво-комунікативна концепція Романа Якобсона. 11. У чому полягає естетична функція поетичного висловлювання за Р. Якобсоном? 12. У чому полягає імпресивна функція поетичного висловлювання за Р. Якобсоном? 13. Поняття «коду» в концепції структуралістів. 14. Феноменологічна концепція Романа Інгардена. 15. Іntenційна природа літературного твору за Р. Інгарденом. 16. Багатшаровість і фазовість літературного твору за Р. Інгарденом. 17. «Квасисудження» у тлумаченні Р. Інгардена. 18. Схематичність літературного твору і його конкретизація за Р.Інгарденом. 19. Прагматична модель структури літературного твору. 20. Рецептивний потенціал поетичної фоніки. 21. Рецептивний потенціал поетичної ритміки. 22. Рецептивний потенціал поетичної строфіки. 23. Рецептивний потенціал поетичної лексики. 24. Рецептивний потенціал автологічної лексики. 25. Рецептивний потенціал тропів. 26. Виразальні можливості засобів нормативного синтаксису. 27. Виразальні можливості стилістичних (синтаксичних) фігур. 28. Рецептивний потенціал образної системи літературного твору. 29. Класифікація літературних образів за семантичною будовою. 30. Класифікація літературних образів за тематикою. 31. Будова і функції персонажа. 32. Будова і функції сюжету. 33. Будова і функції описових образів. 34. Рецептивний потенціал наративних форм. 35. Розповідь, її будова, різновиди та естетичні ефекти. 36. Естетична функціональність різновиди нарації від першої особи. 37. Констанцька школа рецептивної естетики. 38. «Критика читацької реакції (чи відгуку)» та її представники. 39. Основні положення рецептивної естетики. 40. Категорія «внутрішнього читача» в рецептивній естетиці В. Ізера. 41. Категорія «апелятивної структури» в рецептивній естетиці В. Ізера. 42. Категорія «перспективи» і «горизонту» тексту в рецептивній естетиці В. Ізера. 43. Категорія «репертуар тексту» в рецептивній естетиці В. Ізера. 44. Категорія «внутрішнього читача» в рецептивній естетиці В. Ізера. 45. Каталог «порожніх місць» В. Ізера. 46. Поняття «рухомої перспективи» 47. Взаємини між дискурсом та зображеною історією у трактуванні В. Ізера. 48. Історико-рецептивний підхід Г.Р. Яуса. 49. «Горизонт очікування» в концепції Г.Р. Яуса. 50. «Зміна горизонту» в концепції Г.Р. Яуса. 51. «Естетична дистанція» в концепції Г.Р. Яуса. 52. Концепція інтерпретаційних спільнот Стенлі Фіша. 53. Принцип інтертекстуальної діалогічності в сучасному літературознавстві.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1 т. 05.10. 2023 2 год.	Тема 1. Взаємини між рецептивною естетикою та рецептивною поетикою. Проблеми онтології літературного твору. Красне письменство і комунікативні дискурси (наука, релігія, мораль). Автор – твір – читач: теоретичні акценти від Аристотеля до Ізера. Етапи становлення напрямку: теорія образу О. Потебні, «нова риторика» А.А.Річардса, Констанцька школа, критика читацького відгуку та ін.	Лекція	1. Література. Теорія. Методологія / Упор. і наук. ред. Данути Уліцької; пер. з польсь. Сергія Яковенка. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. С.114-135. 2. Червінська О. Рецептивна поетика. Історико-методологічні та теоретичні засади : Навч. посібник. Чернівці : Рута, 2001. 56 с. 3. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p.	Законспектувати праці О. Потебні, А.Річардса (за Антологією літературно-критичної думки ХХ століття) і оновити в пам'яті положення трактату І. Франка «Із секретів поетичної творчості» 8 год.	На наступне заняття
1 т. 06.10. 2023 2 год.	Практичне заняття 1. Магія мистецького тексту в поезії Олександра Потебні, Івана Франка, Айвора А. Річардса Трихотомічна концепція літературного твору О. Потебні: а) зовнішня форма (звукове і предметне значення слова), б) внутрішня форма (образ як переносне значення слова), в) зміст (символіка образу). Потебнянська концепція мистецького образу як висловлення, котре означає предмет через окрему промовисту його ознаку або ж приписує йому ознаку, властиву іншому предмету. Франкова концепція символу як вираження абстрактного поняття через конкретний образ. Інші способи поетичної сугестії. А.А. Річардс про метафору як спосіб залучення читацької уваги до співтворчості. Тема (тематичний, зображений предмет) – образ (образне означення предмета) – зміст (уявний світ) поетичного висловлення.	Практичне заняття	1. Боднар В.Т. Проблеми рецептивної естетики і поезики у творчій спадщині І.Я. Франка. Тернопіль: ТДПУ, 2000. 168 с. 2. Гнатюк М. Іван Франко і проблеми теорії літератури. Київ : Академія, 2011. 240 с. 3. Гром'як Р. Про визначення поезики в світлі естетичної концепції І.Я. Франка. Поетика. Київ : Наукова думка, 1992. С. 16-21. 4. Дзюба І. Білецький і Потебня (Ідеї О. Потебні в працях О. Білецького). Слово і час. 1994. № 11 12. С. 9 16. 5. Клочек Г. Трактат Івана Франка «Із секретів поетичної творчості» як предтеча української рецептивної поезики. Слово і час. 2007. № 4. С. 39-45.		
2 т. 12.10. 2023 2 год.	Тема 2. Лінгво-комунікативна концепція Романа Якобсона Основні чинники літературної комунікації: адресант, адресат, поетичне висловлення, код, контекст.	Лекція	1. Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с. 2. Якобсон Р. Лінгвістика і поетика.	Опрацювати статтю Р. Якобсона «Лінгвістика і	На наступне заняття

	Референтивна, емотивна, спонукальна, метамовна, естетична функції поетичного мовлення. Опозиція метафоричного й метонімічного стилів.		Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 465 487. 3. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980.	поетика». 7 год	
2 т. 13.10. 2023 2 год.	Прагматична модель структури літературного твору. Фоніка, ритміка, строфіка Практичні висновки з концепції Потебні, Інгарденової теорії та Якобсонової схеми літературної комунікації. Різновиди поетичної фоніки, ритміки, строфіки, їхня взаємодія з іншими структурними рівнями й участь у творенні естетичних ефектів. Викласти аналітичні спостереження над поетичним текстом, взявши до уваги спосіб творення естетичного враження за допомогою засобів фоніки, ритміки і строфіки. Реввен Цур про структурну подібність між ритмічними формами та емоціями.	Практичне заняття	1. Домбровський В. Українська стилістика й ритміка. Українська поетика / Фотопередрук Олекси Горбача. Мюнхен : Український Вільний Університет, 1993. С. 1 177. 2. Качуровський І. Метрика : Підручник. Київ : Либідь, 1994. 216 с. 3. Качуровський І. Нарис компаративної метрики. Мюнхен : Український Вільний Університет, 1985. 119 с. 4. Качуровський І. Строфіка. Мюнхен : Інститут літератури ім. Михайла Ореста, 1967. 359 с. 5. Качуровський І. Фоніка. Мюнхен : Український Вільний Університет, 1984. 208 с.		
3 т. 19.10. 2023 2 год.	Тема 3. Феноменологічна концепція багат шаровості літературного твору Романа Інгардена Інтенційна природа літературного твору. Багат шаровість і фазовість словесного тексту. Інгарденова теза про квазісудження у поетичному мовленні. Схематичність, «недовизначені» місця і конкретизація (інтерпретація) літературного твору.	Лекція	1. Інгарден Р. Про пізнання літературного твору. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 176 206. 2. Уліцька Д. Феноменологічна філософія літератури. Література. Теорія. Методологія / Упор. і наук. ред. Данути Уліцької; пер. з польськ. Сергія Яковенка. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. С.114 135.	Ознайомитися з матеріалами сайту Blending and Conceptual Integration – Mark Turner. URL.: https://markturner.org/blending.html 8 год.	На наступне заняття
3 т. 20.10. 2023 2 год.	Рівень поетичної лексики Роль автологічної і металогічної лексики в образотворенні (зображальна, експресивна, імпресивна функції). Метонімічний (синекдохідний) і метафоричний способи	Практичне заняття	1. Дзюба І. Білецький і Потебня (Ідеї О. Потебні в працях О. Білецького). Дзюба І. З криниці літ: У 3 т. Т. 2. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 494 503.		

	<p>висловлювання (О. Потебня, Р. Якобсон). О. Потебня, І. Франко, А. А. Річардс про символізацію та метафоризацію. Концепції метафори та практичне їх застосування. Теорія концепційного змішування Ж. Фоконьє і М. Тернера. Когнітивний підхід: як метафора концептуалізує нашу картину світу?</p>		<ol style="list-style-type: none"> Домбровський В. Українська стилістика й ритміка. Українська поезика / Фотопередрук Олекси Горбача. Мюнхен : Український Вільний Університет, 1993. С. 1 177. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм. Ч.І. Лексика. Ніжин, 1994; Ч.2: Фігури і тропи. Київ, 1995. Потебня О. Думка й мова. Слово. Знак. Дискурс : Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. С. 34-52. Якобсон Р. Лінгвістика і поезика. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів, 1996. С. 359 376. 		
<p>4 т. 26.10. 2023 2 год.</p>	<p>Тема 4. Концепція Вольфганга Ізера</p> <p>Категорії невизначеності та апелятивної структури літературного тексту, внутрішнього читача, рухомої перспективи і горизонту.</p>	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> Ізер В. Процес читання: феноменологічне наближення // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 202-366. Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с. Iser, Wolfgang. The Act of Reading. A Theory of Aesthetic Response. London and Henley ; Routledge & Kegan Paul, 1980. 239 p. Iser W. The Reading Process: A Phenomenological Approach. Wolfgang Iser. The Implied Reader: Patterns in Communication in Prose Fiction from Bunyan to Beckett. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1974. P. 274-294. 	<p>Скласти цитатний план статті В. Ізера «Процес читання: феноменологічне наближення»</p> <p>7 год.</p>	<p>На наступне заняття</p>
<p>4 т. 27.10. 2023</p>	<p>Поетичний синтаксис: структурні різновиди і функціональні можливості</p> <p>Виразальні можливості засобів нормативного синтаксису</p>	Практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> Домбровський В. Українська стилістика й ритміка. Українська поезика / Фотопередрук Олекси 	<p>Літературний та кінематографічний образ: спільне і</p>	<p>На наступне заняття</p>

2 год.	<p>(словопорядок, інтонація, різні типи речень за будовою та метою висловлювання).</p> <p>Структурні різновиди і естетичні функції синтаксичних (стилістичних) фігур (інверсія, різновиди повтору, паралелізм, градація, еліпсис тощо).</p> <p>Риторичні фігури як своєрідні синтаксичні тропи, в яких міняються місцями суб'єкт, предмет та адресат мовлення, а синтаксичні форми наповнюються переносним, образним змістом.</p> <p>Функції стилістичних засобів (ущільнення й поширення мовлення, смислове виділення важливішої інформації, перерозподіл емоційного навантаження, композиційне увиразнення поетичного мовлення).</p>		<p>Горбача. Мюнхен : Український Вільний Університет, 1993. С. 1 177.</p> <p>2. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (Стилістика) : У 2 ч. Ч. 2 : Фігури і тропи. Мюнхен; Київ, 1995. 236 с.</p> <p>3. Франко І. Із секретів поетичної творчості. Франко І. Зібрання творів : У 50 тт. Т. 31. Київ : Наук. думка, 1981. С. 45-119.</p>	<p>відмінне в будові та функціонуванні.</p> <p>7 год.</p>	
5 т. 02.11. 2023 2 год.	<p>Тема 5. Концепція Ганса Роберта Яусса</p> <p>Історико-функціональні аспекти вивчення літератури: природа «вічних цінностей», актуалізація класики. Рецептивна естетика й теорія літературної комунікації: категорії адресата, віртуального читача; процес рецепції (сприймання) як взаємодія «горизонту читацьких сподівань» з «горизонтом тексту».</p>	Лекція	<p>1. Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.</p> <p>2. Яус Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / з нім. пер.: Роксоляна Свято і Петро Таращук. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011. 622 с.</p> <p>3. Яусс Г. Р. Естетичний досвід і літературна герменевтика // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. С. 367–403.</p>	<p>Скласти цитатний план статті Г.Р. Яусса «Естетичний досвід і літературна герменевтика»</p> <p>7 год.</p>	На наступне заняття
5 т. 03.11. 2023 2 год.	<p>Образна система у світлі рецептивної поетики</p> <p>Тематичний предмет – його образне означення – зображений світ в уяві читача. Суб'єкт мовлення, адресат, персонаж. Різновиди та функції наративних, описових, драматичних, медитативних образів.</p> <p>Структурні різновиди: символічні, алегоричні, гіперболічні, гротескні, міфологічні, містичні, казкові, фантастичні образи.</p> <p>Класифікація літературних образів за тематикою (персонаж, сюжет, пейзаж, портрет, інтер'єр, портрет тощо). Образи мовця, адресата і ліричних персонажів.</p>	Практичне заняття	<p>1. Ингарден Р. Про пізнання літературного твору. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 176 206.</p> <p>2. Клочек Г. Душа моя сонця намріяла... : Поетика «Сонячних кларнетів» П.Тичини. Київ : Дніпро, 1986. 365 с.</p> <p>3. Франко І. Із секретів поетичної творчості. Франко І. Зібрання творів : У 50 тт. Т. 31. Київ : Наук. думка, 1981. С. 45 119.</p>		
6 т.	Тема 6. Текст – читач: критика читацького відгуку	Лекція	1. Еко У. Поетика відкритого твору.	Літературний	та На

09.11.2023 2 год.	Афективна (чи емоційна) стилістика (affective stylistics), поняття інтерпретаційних спільнот С. Фіша. Проблеми множинності інтерпретацій літературного твору у трактуванні Е. Д. Гірша.		<p>Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 525-538.</p> <p>2. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк. Львів: Літопис, 2004. 384 с.</p> <p>3. Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.</p> <p>4. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p.</p>	кінематографічний образ: спільне і відмінне в будові та функціонуванні. 7 год.	наступне заняття
6 т. 10.11.2023 2 год.	Рецептивна наратологія Суб'єкт мовлення, адресат, персонаж. Сюжет (дискурс) і фабула (історія). Фокалізація (кут зору, перспектива). Композиція викладу: вибір суб'єкта мовлення, чергування способів викладу (розповідь/оповідь, опис, роздум, діалог), зміна точки зору, співвідношення часу викладу і часу зображуваної події, монологічність і діалогічність та багатоголосся (М.Бахтін). Часова, просторова, моральна, інтелектуальна, світоглядна перспектива сприймача.	практичне	<p>1. Література. Теорія. Методологія / Упор. і наук. ред. Данути Уліцької; пер. з польсь. Сергія Яковенка. Київ: ВД «Киево-Могилянська академія», 2006. С.114-135.</p> <p>2. Iser, Wolfgang. Prospecting : From Reader Response to Literary Anthropology. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1993. 319 p.</p> <p>3. Iser, Wolfgang. The Act of Reading. A Theory of Aesthetic Response. London and Henley ; Routledge & Kegan Paul, 1980. 239 p.</p> <p>4. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p.</p>		
7 т. 16.11.2023 2 год.	Тема 7. Когнітивна поетика та емпіричні студії Когнітивна поетика як дослідний напрям, що поєднав вивчення ментальних процесів, залучених до читання, і поетику як мистецтво слова. Вивчення метафоричності людського мислення (Маргарет Фрімен, Пітер Стоквелл та ін.). Емпіричні студії літератури (ЕСЛ; Empirical Studies of Literature – ESL) як напрям сучасної критики читацького	Лекція	<p>1. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика. Київ : Київський університет, 2010. 180 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Bovsunivska_Tetiana/Kognityvna_zhanrolohia_ta_poetuka.pdf (дата звернення: 20.05.2020).</p> <p>2. Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.</p>	Діалогічність літературних інтерпретацій. Опрацювати статтю Ю. Шевельова «Троє прощань. І про те, що таке історія літератури».	На наступне заняття

	відгуку. Методи опитування та інтерв'ю, експерименту, контент-аналізу. Зближення ЕСЛ з психологією та соціологією.		3. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p.	7 год.	
7 т. 17.11. 2023 2 год.	Жанри, стилі, дискурси і взаємодія мистецтв у рецептивному ракурсі Поняття жанрового, стильового, дискурсивного коду (спільного для автора й читача фонду засобів і способів літературної комунікації) та міжтекстовості (властивість літературного тексту поглинати й перетворювати інші тексти). Процеси диференціації і трансформації жанрів. Цілісність, експресивність, багатозначність, сугестивність мистецького мовлення у порівнянні з аналітичністю, безоцінністю, однозначністю, логічною аргументованістю термінологічної мови науки. Специфічні засоби творення образу в різних мистецтвах. Ідеї І. Франка і сучасні інтермедіальні студії. Некоректність питання про конкурентну спроможність літератури порівняно з синтетичними мистецтвами, зокрема кінематографом: кожне мистецтво задовольняє специфічні духовні потреби сприймача й тому не може бути заступлене жодним іншим.	Практичне заняття	1. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика. Київ : Київський університет, 2010. 180 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Bovsunivska_Tetiana/Kognityvna_zhanrolohia_ta_poetyka.pdf (дата звернення: 20.05.2020). 2. Літературознавча рецепція і компаративістичний дискурс / Редактори : Р.Т.Гром'як, І.В.Папуша. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. 378 с. 3. Франко І. Із секретів поетичної творчості. Франко І. Зібрання творів : У 50 тт. Т. 31. Київ : Наук. думка, 1981. С. 45-119. 4. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p.		
8 т. 23.11. 2023 2 год.	Тема 8. Мистецькі цінності в історії літературної рецепції Стосунок мистецтва до дійсності. Антична концепція мімесису (наслідування), реалістична теорія відображення. Відмінність між мистецькою і життєвою правдою. Романтична концепція вираження. Мистецтво як світ особистісної свободи, розкутої уяви, творчого вимислу. Несумірність романтичного критерію ширості в поезії і поняття мистецької цінності. Модерністичні уявлення про безпредметне (нетематичне, абстрактне) мистецтво – знакову структуру, що означає саму себе. Утилітарні й естетські уявлення: мистецтво як службова (ужиткова, відносна, посередницька) цінність і абсолютна (незалежна, досконала, унікальна) самоцінність. Історико-функціональні аспекти вивчення літератури: природа “вічних цінностей”, актуалізація класики. Процес рецепції як взаємодія «горизонту читацьких	Лекція	1. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк. Львів : Літопис, 2004. 384 с. 2. Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с. 3. Яус Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / з нім. пер.: Роксоляна Свято і Петро Таращук. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011. 622 с. 4. Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980. 275 p.	Етика літературних дискусій. Опрацювати статтю Л. Новиченка «Хто звів семибрамні Фіви?» 7 год.	На наступне заняття

	сподівань» з «горизонтом тексту». Розбіжності в авторському і критичному трактуванні твору («Хто звів семибрамні Фіви?» Л. Новиченка – «Спроба автокоментаря» П. Загребельного).				
8 т. 24.11. 2023 2 год.	<p>Тема 8. Естетичні ефекти мистецького тексту як функціональна взаємодія поетикальних компонентів різних структурних рівнів літературного твору та естетичного досвіду читача</p> <p>Риторичні механізми вираження концептуального змісту на різних рівнях літературного твору: позначення (називання) і символізація. Внутрішньотекстовий символізм: персонаж характеризується своїми вчинками, портретом, монологами; абстрактне міркування – всім сюжетом.</p> <p>Способи вираження авторського концепту: прямі коментарі та оцінки і металогічні способи “живописного”, драматичного, ліричного навіювання думки й настрою.</p> <p>Різноаспектність і багатозначність тематично-концептуального змісту, творчий характер читання. Імпресіоністична, ідеологічна та аналітична інтерпретація й оцінка твору. Якими є Ваші особисті ключі до розуміння поезії?</p>	Практичне заняття	<p>Клочек Григорій. Трактат Івана Франка "Із секретів поетичної творчості" як предтеча української рецептивної поетики. <i>Слово і Час</i>. 2007. № 4. С. 39-45.</p> <p>Франко І. Із секретів поетичної творчості. <i>Франко І. Зібрання творів : У 50 тт.</i> Т. 31. Київ : Наук. думка, 1981. С. 45-119.</p> <p>Яус Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / з нім. пер.: Роксоляна Свято і Петро Тарашук. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011.</p> <p>Iser, Wolfgang. <i>Prospecting : From Reader Response to Literary Anthropology</i>. Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1993.</p> <p><i>Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-Structuralism / Ed. By Jane P. Tompkins.</i> Baltimore and London : Johns Hopkins UP, 1980.</p>		